

ชื่อวิทยานิพนธ์ ประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยของพยาบาลขณะเกิดภาวะวิกฤตน้ำท่วมขนาดใหญ่
 : กรณีศึกษาโรงพยาบาลสงขลานครินทร์
ผู้เขียน นางสุภัค ศชรินทร์
สาขาวิชา การพยาบาลผู้ใหญ่
ปีการศึกษา 2547

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงคุณภาพปรากฏการณ์วิทยาแบบเฮร์เมเนวติก (hermeneutic phenomenology) นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายและอธิบายประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยของพยาบาลขณะเกิดภาวะวิกฤตน้ำท่วมขนาดใหญ่ ระหว่างวันที่ 22-24 พฤศจิกายน 2543 ผู้ให้ข้อมูลเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ขณะเกิดเหตุการณ์วิกฤตน้ำท่วม จำนวน 10 ราย เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการบันทึกเทประหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2546 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2547 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาคำประกอบหลัก (thematic analysis) ของแวนมานเนน (van Manen, 1990) ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลให้ความหมายการดูแลผู้ป่วยในภาวะวิกฤตน้ำท่วมที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ใน 3 ลักษณะ คือ 1) เป็นการเตรียมรับสถานการณ์ที่ต้องดูแลผู้ป่วยจำนวนมาก 2) เป็นภาวะยุ่งวุ่นวายกายใจ และ 3) เป็นความร่วมมือร่วมใจ ซึ่งสามารถจำแนกการดูแลในขณะนั้นเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) จัดลำดับการดูแล ยึดหลักสำคัญทำก่อน โดยเน้นช่วยเหลือให้รอดปลอดภัย และ 2) ดูแลให้ข้อมูล ให้ความมั่นใจ ช่วยคนไข้ให้คลายกังวล ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนถึงผลของการดูแลผู้ป่วยในช่วงภาวะวิกฤตดังกล่าวใน 3 ด้าน คือ 1) ผลต่อโรงพยาบาล มี 3 ลักษณะ คือ (1) โรงพยาบาลได้รับความเชื่อถือศรัทธาจากการได้ช่วยผู้ป่วยจำนวนมาก (2) เกิดสัมพันธภาพที่ดีมีความเข้าใจภายในองค์กรเพิ่มขึ้น และ (3) เกิดความตระหนักทำให้มีแผนรองรับน้ำท่วมในอนาคต 2) ผลต่อผู้ใช้บริการ มี 2 ลักษณะ คือ ผู้ป่วยอุ่นใจที่ได้รับการดูแล และผู้ป่วยเข้าใจ ยินดีร่วมมือ เต็มใจช่วยเหลือ และ 3) ผลต่อพยาบาลผู้ให้การดูแล มี 2 ลักษณะ คือ ภูมิใจในสิ่งที่ทำ และได้ประสบการณ์ที่มีคุณค่า พัฒนาดน สำหรับปัญหาอุปสรรคและการแก้ไขปัญหาในการดูแลผู้ป่วยในขณะนั้น มี 4 ลักษณะ คือ 1) ทรัพยากรมีจำกัด แก้ไขโดยต้องประหยัด ดัดแปลง และประสานความช่วยเหลือ 2) ปัญหาการสื่อสารคลี่คลายจากได้ตั้งศูนย์วิทยุในโรงพยาบาล 3) ปัญหาผู้ป่วยไม่มีเงินจ่ายค่ารักษาคลี่คลาย ด้วยนโยบายยก

เว้นค่ารักษาพยาบาล และ 4) ข้อมูลน้อย ซ้ำซ้อนพลาด แก้ไขโดยต้องเพิ่มความรอบคอบ ในขณะเดียวกันก็ยังคงสะท้อนถึงปัจจัยส่งเสริมการดูแลผู้ป่วยในขณะนั้น ใน 4 ลักษณะ คือ 1) ทีมผู้นำเข้มแข็ง 2) สามัคคีคือพลังนำพาพ้นวิกฤต 3) ความเชื่อมั่นในการทำกรรมดี และ 4) ประสบการณ์และวิจารณ์ญาณส่วนตัว

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลยังได้เสนอแนะแนวทางในการดูแลผู้ป่วยในภาวะวิกฤตดังกล่าว ใน 4 ระดับ คือ 1) ระดับโรงพยาบาล มี 6 ลักษณะ คือ (1) ต้องมีแผนและทบทวนจริงจังทุกฤดูฝน (2) ประสานเครือข่ายภายนอก (3) พัฒนาศักยภาพพยาบาลแก้ปัญหาอัตรากำลัง (4) จัดสรรอุปกรณ์ตามความต้องการใช้ (5) จัดระบบป้องกันปัญหาผดผื่นผดแพ้ และ (6) จัดแพทย์ประจำหน่วยรับดูแลผู้ป่วยสังเกตอาการ 2) ระดับหอผู้ป่วย มี 4 ลักษณะ คือ (1) ทุกหอผู้ป่วยควรมีมาตรการเตรียมรับน้ำท่วมของตนเอง (2) ควรจัดระบบเพิ่มประสิทธิภาพการย้ายผู้ป่วย (3) ควรเฝ้าระวังโรคฉี่หนูภายหลังการเกิดน้ำท่วม และ (4) เพิ่มการสำรองสายดูดเสมหะพร้อมวางแผนตัดแปลงวิธีการทำความสะอาดสายดูดเสมหะ 3) ระดับผู้บริหาร มี 2 ลักษณะ คือ เสริมสร้างขวัญกำลังใจ และต้องกล้าตัดสินใจ ไวต่อปัญหา และ 4) ระดับผู้ปฏิบัติงาน มี 3 ลักษณะ คือ (1) ต้องตั้งสติให้ได้ใช้ความรู้ที่มี (2) ต้องรู้หน้าที่เตรียมใจให้พร้อม ความรับผิดชอบมาก่อน และ (3) ติดตามข่าวสาร

จากผลการศึกษาค้นคว้านี้ ทำให้เห็นแนวปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วยในสถานการณ์ภาวะวิกฤตน้ำท่วม นำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ของพยาบาลเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยในสถานการณ์ภาวะวิกฤตน้ำท่วม และใช้ในการวางแผนเตรียมรับน้ำท่วมของโรงพยาบาลต่อไป

Thesis Title Nurses' Experiences in Caring for Patients during the Flood Crisis in Hat Yai
 : A Case Study at Songklanagarind Hospital

Author Mrs. Subhak Codcharus

Major Program Adult Nursing

Academic Year 2004

Abstract

This qualitative phenomenological research aimed to describe and explain experiences of nurses in providing care for patients during the flood crisis in Hat Yai during 22-24 November 2000. The informants were 10 professional nurses who had been working at Songklanagarind Hospital and provided care for patients during the flood crisis. The data were collected during July 2003 - June 2004 by means of in-depth interviews and cassette tape recording. The data were thematically analyzed according to van Manen's (1990) procedure. The results revealed that:

The meanings of "*care*" given by nurses at Songklanagarind Hospital during the flood crisis could be classified into three aspects: 1) a preparing situation to care for a large number of patients, 2) a physical and mental chaos, and 3) a comprehensive cooperation. The care given during the crisis was divided into two categories: 1) setting priorities emphasizing life saving, and 2) providing information and confidence to alleviate patients' worry. The provision of care during the crisis created results on the hospital, patients, and nurses. The results on the hospital were: 1) gaining trust for the hospital, 2) having closer relationship among personnel, and 3) having a master plan for future floods. The results on patients were: 1) positive feeling towards the care received and 2) good understanding and willingness to cooperate and help. The results on nurses were: pride in the work and gaining a valuable experience for self-development. The problems and obstacles of caring for patients during the crisis could be classified into four categories: 1) limitations of resources, which were solved by everything needing to be shared and used economically, including

staff coordination, 2) communication problems which were solved by setting up a radio center, 3) patients lacking money to pay for the services so the hospital had to waive service fees, and 4) limited patient data so extra cautions were needed. Four factors supporting the provision of care were identified: 1) strong team leader, 2) unity through out the crisis, 3) faith in good deeds, and 4) the use of personal experience and judgment.

The informants offered suggestions at 4 levels: hospital, ward, nursing management, and practice. Suggestions for the hospital were: 1) reviewing the master plan for flooding every rainy season, 2) coordinating the plan with outside organizations, 3) planning for personnel development and shortness of nurses, 4) provision of materials as needed, 5) a securing system to prevent wrong linking files and patients, and 6) assigning physicians for the observation unit. Four suggestions for the ward level were: 1) a readiness plan for flooding at ward level, 2) an efficiency plan for moving patients, 3) following up for leptospirosis in patients after discharge, and 4) preparing for more suction tube reserves and applying for other tube-cleaning methods. Suggestions for the nursing management were: 1) proving moral support and encouragement to all personnel, and 2) making quick decisions to solve problems. For practice at staff level the suggestions were: 1) being mindful and calm in using their knowledge, 2) realizing their duties and responsibility, and 3) keeping up with the situation.

The results of this study can be used as guidelines in providing care during a flood crisis leading to the development of nursing knowledge in making plans and preparation during floods.